

Fiisi Pool kanakdoh kabdoh bi Korenta

Rangsohaani

Pool baahee η Israayel ci, η cuubin Benyaamin.✧ A nikee *Farisen*.✧ N finho Paantakot, wi Janguuni camb baatuk, a baahee η bi tolfidee kosid ci.✧ Waaye wa raakka mbah, a cohha na Yeesu, a kossa✧ po a nikka *Apootar* sah. Teerndin "Tum cin *Apootar* ci" teebohif pangkin de wi a nik *Apootar* ini koodoh η saar 13.

Teerndin Tum cin *Apootar* ci teebohif kaɗan Pool koc η kur kan Korenta η saar 18:1-18. A tumid ndaam ini uup kiis na camban, wala kiis kanak sah. Wa nikee η reehdohaaniη baabin de yakki kanakdoh.✧ Pool kaɗisseen Korenta kotin de kanakdoh, waaye wa naandsukuudi η teerndin Tum ci✧.

Kabɗohi kanakdoh a fiis bi Korenta wii, a fiisoha kur kan Maseduwaan ; a woyissa in ci a tufuk tum η kaɗin de kaahaydoh η Korenta.✧ N mirndaani a kaɗangid kaɗi a woyee weem te wa teebohuud η teerndin Tum ci 20:2.

Fu jang kabɗohii ɗah, fu hey hote ne raakid ini raak η harmban ce na ɗak ngan bi Janguuniη Korenta. A na teebohe ne a yi η keeh η tumohaad cin de na mandohaadin de, a ndengdee ca. A na

✧ : Bi Rom 11:1; Bi Filippi 3:5 ✧ : Tum ci 23:6; Bi Filippi 3:5

✧ : Tum ci 7:58-8:3 ✧ : Tum ci 9:1-30 ✧ : Tum ci 15:40-18:22

✧ : 2 Korenta 2:1; 12:14; 13:1 ✧ : 2 Korenta 13:1-10

teebohe ne a waadid ne ba ed de cir *apootar*, te ba waad de findi a waadoh ba. A teebohid nik *apootar* ini wa tokis, na bi na woye ne ba *apootar* te ba nikdaa. A rahassa yegdoh nebid η ini kad η bi Korenta, a summba nga lool. A namma edoh nakoh ne kosid ci raakaadiici nik η Yerusalem nangdohdu kopor.

Fiisi Pool kanakdoh kabdoh bi Korenta kadtidoh an :

- Kañdoh na corkid Kooh ngan giifid ci a giifdoh 1:1-11
- Pool teebohid ne tumohaad cinj de lakid waas 1:12-6:10
- Nakoh wuu bi Korenta 6:11-7:2
- Yegdoh nebid η Korenta - sumin Pool 7:3-16
- Dengoh na nakoh nangdoh kopor wuu bi Yerusalem 8:1-9:15
- Pool mineen degoh miskid, waaye a waad teeboh baah 10:1-13:13

Kañdohi

¹ Mi yii kañdis du, du bi Janguuniη Kooh nik η Korenta na boobiη Kooh η Akaay jen. Mi yi Pool, *Apootariη* Kiristaani Yeesu η waad-waadin Kooh, ñam na fiisee du kaytii, mi na baah boo Timoote.

² Kooh Baabin boo baahohaad du, a on du jam ; Yeesu Kiristaa Hedī baahohaad du, a on du jam !

Giifdin miskid ci

³ Kooh, yi nik Koohin Hedī boo Yeesu Kiristaa, a namma nik Baabin de, a yakdaah, a yi Baabi, yi boobi jen na miske, Kooh yi na giifdohe η in nu nik.

⁴ A yi na giifde boo* ngan miskid cin boo jen ne boo min giifid bi nik ngan miskid nu nik ! N ineem boo giifid ba na giifdi a giifdoh boo.

⁵ Findi miskid ci boo baah na Kiristaani laayoh, giifdi Kooh na giifde boo taamboh η Kiristaani laayoh daa.

⁶ Boo nik η miskid dah, boo nik nga ne du giifdu, du nam muc ; boo giifdu dah, wa giifdohaa du ne du ndengduk, du min muñ miskid cin du mand na cin boo.

⁷ Te yaakaari boo raak nga du ndengid, boo inhid ne findi du na baahohe η miskid ci, du na baahohe daa η giifdi.

⁸ Kon baah cin boo, boo waadid ne du inah miskid ci rahas boo η kur can Asi : Boo degseen miskid keeh-keeh po boo antalisseedi ca, boo liibeedi sah ne boo hey rise pes.

⁹ Boo ambee ne sah boo joy joy kaan ; ineem raakid ne boo oolkohuu haf boo, boo oolkoh Kooh yi na hultide kaanid ci.

¹⁰ A yi mucid boo η kakaan ki miskideem, te a hey boo mucdisse. Boo oolkid ne a genan boo mucid.

¹¹ Kiimi du kiimdeee boo Kooh nam baah nga ; η ineem, bo' laayid kiimdid boo, tahha po bo' laayid hey corkide Kooh η baahohi a baahoh boo.

Pool oordid baabin de Korenta

* **1:4 1:4** Waas laayid, Pool woyee ndii dah, a na woye "boo". Fu kerah "boo" dah, wa minid nik ne a na woye haf ce dong, wala a yi na bi bo' wiiriis. N kabdoh cin jamanoonaam, wa mandee daa.

12 Inii wed' boo na ndamkohe te liib' cin' boo seede'ida, wed' ne : Keeh na hool puloh η Kooh, ced' boo na pesohe na bi Adina, boo na uupe ca pesoh na du. Nikdi haa ne wa ñaañi puloh η bo' on boo ineem, waaye wa baahohin Kooh.

13-14 Boo na fiiseedi du in wiiriis dal ini du min jang te du inaha. Raakid' ini du camb inah, te η liibid' ne du heya inhe jen, wed' ne η mbehi Hed' boo Yeesu dokkohan, du hey neɓse nga boo, te boo neɓu nga du.

15 Ineem wooreen ndo, wed' tah po η ammba ne η kockohan nga du ne du sum η kot ci kanak ci η raakan ndeem.

16 Wed' ne η waadeen taamboh nga du ne η hayee Maseduwaan ndii dah ; te η namee wiiruk dah, η taambis nga du ne du baatdoh ho η baabin' ngo η waas Yudee.

17 Du liib' ne wi η woyee η dooy co ne ineem wed' maa hee tume, η liibdi liibdi nga e ? Wala du liib' ne η raak liibohaad' bo' dong, po "ee"-in ngo minid' nik "a'aa" ne η tufuk ne η tum in dah ?

18 Wa woorid' Kooh ne, woo ki boo na woyee du wa "ee" na "a'aa" haa.

19 Laam Kubkin' Kooh, Yeesu Kiristaa yi boo woyee du, mi na Silweng na Timoote, a "ee" na "a'aa" haa ; a moos nik "ee" dong.

20 Te in ci Kooh gapoh, ini ca laay jen, ca "ee" η Yeesu Kiristaa. Ineem wed' nam tah po wa taamboh nga de, boo woyee "amiin" wed' "ee", ne boo yakid' Kooh.

21 A Kooh ambsoh boo na du, a ndengidta boo η Kiristaani, a degid' boo ne boo pangkid' de.

²² A ñaassa boo, a tummba Fuudsiŋ de ŋ keeñ ciŋ boo, ineem nikka firnde ne in ci a gap boo jen, boo hey ca rahse.

²³ Kon Kooh miniɗ to seede, ŋ lee ɗah, ŋ kaanaat : Ŋ sang ɗu bek miskid wed tah ŋ hayisɗi Korenta poyi.

²⁴ Nikɗi haa ne boo waad ɗu deg yaah ŋ ini kad ŋ kosin ɗu laam ɗu ndengid nga. Boo kay, boo na baatɗohee ɗu ŋ sumin ɗu.

2

¹ Ineem wed tah ŋ ambid ŋ haf fo ne ŋ heyɗi dokke ŋ ɗiskin ɗu feeh in ci nebaadɗi reehɗi ɗah.

² Ŋ bek ɗu nebaadɗi ɗah, a ya ba sumɗan ndo ? Du bi ŋ bek nebaadɗi e ?

³ Ineem wed tah ŋ fiisa ɗu kabɗohi mirndoh, ŋ sangee hay nga ɗu po ɗu kee so beka nebaadɗi, ɗu bi joyee so sumid. Du jen, wa woorid to ne, ŋ sum ɗah ɗu sum.

⁴ Wi maa fiisee ɗu wa, ŋ fiisa ŋ tiis miskid na keeñ reehid, na muhun laayid ; ŋ fiisɗaa ne ŋ bek ɗu nebaadɗi, waaye ne ɗu inah waadɗi ŋ waad ɗu, findi wa yakoh.

Pool ɗaasid boyi bekoh nebaadɗi

⁵ Boyi bekoh nebaadɗi, a bek ko wa haa ; ŋ sang uupid, waaye ŋ miniɗ woo ne, a bek ɗu wa jen.

⁶ Ini bi uup nga ɗu deg boyeem, doyid.

⁷ Tahha po ini ngisoh kotii, wed ne ɗu ɗaas ɗe te ɗu dalid helin ɗe, ne a raakuu nebaadɗiini a antalandi.

⁸ Mi yii kiim ɗu, teeɓaat ɗe ne ɗu waadid ɗe.

⁹ Nj waadee dŭ nam markisuk, wed tah η fiissa dŭ, ne η inah andi dŭ hey yo kerhide η in nu nik.

¹⁰ Du dŭas bo' dŭah, η dŭas dŭe ; nik ne raakid' ini η joyee dŭasoh dŭah, η dŭasohidŭa saguudŭ η fiki Kiristaani.

¹¹ Nj tum ineem ne η onuu Seytaani waas nga boo, laam boo inhid baahid' ini a waad' tum.

Pool η Torowaas

¹² Wa η kad' Torowaas ne η woo Yegdohin Muci, wi kad' η Kiristaani, η hotid' ne Hedŭ rangsidid' to bunta nga ne η panguk.

¹³ Waaye helin ngo daleedŭ, η raakdŭ baah boo Tit nga, wed' tah η askohha na ba, η hayya Maseduwaan.

Ndami Kiristaani on boo

¹⁴ Waaye, boo corkidŭat Kooh. A na gene boo maaydŭkoh η mbehin yakdŭn ndamin' dŭe η niki boo nik η Kiristaani, te a taambohee nga boo ne Kiristaani inhu η dŭisik nu nik findi eēñ laackoloñ.

¹⁵ Ngan' Kooh, e boo eeñdŭn Kiristaani, wa nebid' findi laackoloñ. Boo bii eēñ bi nik η waasin' mucu, na bi nik η waasin' muuyi.

¹⁶ Nj bum, boo na ote kakaan, oti na bayee kaan ; η binoobi, boo na eeñe kipes, eeñi na baye pes. A yi nde bo' min ineem ?

¹⁷ Boo nak, boo manddŭ na bi laayid', bi tum woo kin' Kooh toontuk. Nj niki boo nik η Kiristaani, boo na yegdŭhe Woo ki na keēñ hoolid' η fiki Kooh, yi woos boo.

3

Surgaacin Ambtidohi Asi

¹ Kinaat liif ne ini η woo weem tokis ne boo na cambise woo ne a boo min pangki. 'Boo etohdi ne bi bo' fiisid fu kayit ne ba woo fu ineem findi binoofi na tumohee wa, te boo namdi etoh ne fu tumid boo ineem.

² E fu kayteem, kayti fiisu η keen cin boo, wi boofi jen min jang, ba inaha.

³ Wa hoolid ne e fu kayti Kiristaani fiis, a taambdohhaa η pangkin boo. Kayteem fiisohuudi fiisoha, wa fiisohu Fuudsin Koohi na pese. Wa fiisuudi η atoh dapas, ☆ wa fiisu η keen ci.

⁴ Ineem wed oolki boo ooluk Kooh taambo η Kiristaani.

⁵ Wa nikdi haa ne boo amb ne boo minid habid in ngan min-minin boo. Te boo liifdi ne ineem puloh nga boo, min-minin boo puloh η Kooh.

⁶ A yi nam on boo po boo minnda nik bi na pangkid ambtidoh as, wi gayukdi η waasi fiisu waaye η Fuudsi Hoolohngaani. Waasi fiisu na apoh apoh, waaye Fuudsi na onohe kipes.

⁷ Nakoh cin waasi fissue η atoh dapas dong te siñaarin yaki Kooh yak nilee wilid ca po Israayel ci mineedi marak η fikiirin Musaa sagu siñaara, te siñaaraam geneedi. Nik ne e pangkin waasi fiisu, wi na bayohe η kakaan wed hunee na kiyak hend daa dah,

⁸ kon pangkin Fuudsi, kiyak kin wa hendan na ?

☆ 3:3 3:3 Pula 24:12; 31:18; 32:19; 34:1,29; 40:20

⁹ Nik ne pangkin waasi na atte'e bo' tooñ wed' raak kiyak dah, η woyisdī dā wi na tahe Kooh amb bo' bo' yurhid' !

¹⁰ Boo minid' woo ne siñaardīn kiyak ki wotba wa tus haa η siñaardīn wi woti.

¹¹ Nik ne wi gendī wed' siñaardee dah, η woyisdī dā wi genan gen.

¹² Oolki boo ooluk ne kiyak keem genan gen na tahe boo kaañ keeh-keeh.

¹³ Te boo tumdī findi Musaa, yi muuree fiki-irin dē ne Israayel ci markuu reehin siñaari genaadiini.

¹⁴ Waaye ba sangee sang inah. Po woti sah, ba jangeesa Fiis cin Ambtidoha Maañda dah, muureem na rise nga. Wa nihsukdī, wa na coote rek ne fu nikka η Kiristaani dah.

¹⁵ Po woti sah, Israayel ci jangeesa teereecin Musaa dah, liibohaacin ba na nike muurkid.

¹⁶ Waaye bo' nu hay η Hedī dah, muuri nihsu.

¹⁷ Fu hay η Hedī dah, wed' ne fu hay η Fuudsi ; te dīsik nu Fuudsin Hedī nik dah, raak haf fu raakid nga.

¹⁸ Boo jen, boo bi na fikiici raakisdī muur, siñaarin Hedī wa dīi saañis nga boo findi seetu ; Hedī, maanaam Fuudsi, a yii boysoh boo po, boo mandan na dē, wa baatke, siñaarin boo uupee nga laay.

4

Raak-raaki tumu η tumoha mahuud'

¹ In ceem tah po, boo misikka Kooh, a dengko-hha boo pangkii, wed' tah po boo fadsukandī.

² Boo kay, boo sangid in ci dasdukid ci na kaci'dohe ; boo ñaañohdi bo' te boo boysohdi woo kinj Kooh. Boo na teebohe keeh ki, ne yaa nu nga min teyduk ñ fiki Kooh ne boo bo' yurhid.

³ Nik ne yegdohin mucu boo na yegdohe muuruk muuruk dah, wa muuruk ñ bi nik ñ waas sooy.

⁴ Seytaani, yi min ñ adinaanii, a yi fuulid ñaañin kosaadici po ba mindi hot siñaarin Yegdohin Muci, wed ne siñaarin yaki Kiristaani yak, yi ñaamaarin Kooh.

⁵ Boo yegdohdi haf boo, boo na yegdohe ne Yeesu Kiristaa a yi Heddi, te boo sah, boo ñaam cin du saguuce.

⁶ Laam Kooh yi woo ne : « Ñ dooy ñuusi, ñiin siñaardaata nga, » a yi siñaarid ñ keeh cin boo, ne boo inah yaki a yak wi na siñaarde ñ fikiirin Kiristaani.

⁷ Boo nak, raak-raakeem tumu nga boo, waaye boo tumoha mahuud, ne wa teeboh ne hatili yakohngaaneem, wa win boo haa, wa win Kooh.

⁸ Boo na degse miskid nu nik, waaye boo na pule nga, boo jaahdid waaye boo ñakdi yaakaar.

⁹ Boo bii tolfidu waaye Kooh faddi boo, boo bii folu waaye boo dumbuudi.

¹⁰ Kakaan kinj Yeesu wedi ñ faan cin boo ñ disik nu disik, ne kipes kinj de nam hotuk ñ faan cin boo.

¹¹ Laam boo bii pes waaye boo gen yurhidkoh na kakaan sagu Yeesu, ne kipes kinj de nam hotuk ñ faan cin boo, ci kaanan.

¹² Ñ ineem a kakaan na pangke nga boo, waaye a kipes na pangke nga du.

¹³ Bo' woyidŋ ŋ Fiis ci hoolidŋ ci ne : « Nŋ kos kos wedŋ tah ŋ woyidŋ ! » ☆ Boo nam raak Fuudsi boyeem raak, Fuudsi na onohe kos, tahha po boo namidŋ kos, wedŋ tah boo namee woo.

¹⁴ Boo inhidŋ ne Yi hultidŋ Hedŋ Yeesu, hey boo name hultidŋ ne boo nik na de, a tufkidŋ boo na du jen ŋ fikiice.

¹⁵ In ceem jen, ca dŋi rahas boo saguudu, ne baahohinŋ Kooh pasarkoh te wa ree ŋ bo' laayidŋ ; bi corkidanŋ de uupee nga laay, ba hun, ba yakdee de.

¹⁶ Ineem wedŋ tah boo na fadsukeedi. Ali nik ne faan cinŋ boo ca dŋi yahkeeda, keeñ cinŋ boo na uupe as Kooh-nu-wiis.

¹⁷ Laam miskidŋ cinŋ boo woti boo hendtidŋkoh ca na yaki genan gen boo yakan dah, ca in edfidŋ te ca maañdi, ca na koodkide boo yakeem.

¹⁸ Te boo na markeedi ŋ in ci na hotse, waaye ŋ ci mindi hotu. Laam ci na hotse ca na maañeedi, waaye ci mindi hotu genan gen.

5

Genohaaci kanak ci

¹ Boo inhidŋ ne dŋip ci boo genoh ŋ kehyi cii, maanaam faan cinŋ boo ndii, kad po ca yahuk dah, boo raakidŋ tabah ŋ Eel ci, maanaam faan as. E Kooh habidŋ ca, ca genohaaci genan gen, ci yaah bo' habidŋdi.

² Boo bii iineeda ŋ dŋip ci, boo waadta lool degsoh bekkaah cinŋ boo as ci, maanaam tabah cinŋ boo puloh ŋ Eel ci.

³ Ee, wa woorid to ne boo hey ca bekdfasse, boo telsandí raakaadí faan.

⁴ Ee, jamanooni boo nik η dīip cii jen iinee sagu bituk, nikdī haa ne boo waad woluk faan cīj boo, waaye boo waad degsohdū na faan as ne kipes ki keeh-keehi on do'dok wi kaanan.

⁵ Ineem, wed ini Kooh η haf ce koodkid boo. A yi ed boo Fuudsi Hoolohngaani, ineem nikka firnde ne in ci a gap boo jen, boo hey ca rahse.

⁶ Kon boo gen kaañid. Waaye boo inhid ne feeh boo bii gennda η faan cii dah, boo genan usid Hedí.

⁷ Laam boo na kadfohe kos waaye ini boo na hote haa.

⁸ Mbaa dah, boo kaañid, te ini ngisohid boo wed ne boo fad faan cii, boo haad η Hedí.

⁹ Ineem wed tah boo ndengdukee ne a nebu nga boo η disik nu boo nik dah, ali boo ris η faan cii wala boo fad ca, haad nga de sah.

¹⁰ Laam boo jen joyid tufuk η fiki Kiristaani ne a attee boo, yaa nu nga wirndu in ci a tumee na faanin de, baahid na baahaadí jen.

Kerhidoh na Kooh taamboh η Kiristaani

¹¹ Inhi boo inah ini nik η nup Hedí, tahid po boo na waade teeβ boobi po ba inah keeh ki ; Kooh inhid boo baahid, te η namid liib ne η dooy keeñ cīj dū, dū namid boo inah.

¹² Boo haydī ne boo na woyee dū ne e boo min pangki ; boo na onee dū, dū min ndamkoh boo. Nj ineem dū hey mine lof bi na ndamkohe ini na hotse te ba na ndamkoheedí ini nik η dooy keeñ.

¹³ Boo ambu naandid dah, wa wuu Kooh ; boo ambu ñaañid dah, wa wuu dū.

¹⁴ Waadfi Kiristaani waad boo, boo mindfi boof naa, boo hotidf ne : 'Bo' yino kaan wuu boobi jen d'ah, kon boobi jen kaanidf ;

¹⁵ te a kaan wuu boobi jen, ne pesoh ci pesissuu wuu haf ba, waaye wuu Yi kaan, hulitta wuu ba.

¹⁶ Wedf tah dfiski wa nik, boo markohisdfi ali bo' findi boobi na markohe ; ali nik ne sah wotba boo markohee Kiristaani findi boobi markohee de, woti boo markohisdfi de daa.

¹⁷ 'Bo' nikka n Kiristaani d'ah, a na nike feruudf as. In ca maañidf ca cootidf, in ci jen as kotii.

¹⁸ Te ineem jen puloh n Kooh, yi taamboh n Kiristaani, kerhidohidfta boo na haf ce, te a edta boo pangki ne boo teebee boobi findi ba kerhidohan na de.

¹⁹ Wedf ne Kooh nikee n Kiristaani kerhidohdeeda bi Adina na haf ce, te a marakdfi dal cin boobi. A ed boo woo kin kerhidohi ne boo yegdoha.

²⁰ Boo nikidf Kiristaani ; wa mand haa a Kooh na ñaahee dfu taamboh nga boo : 'Boo kiim dfu wa kiim n tiikin Kiristaani : Teydfukaat kerhidohdfu na Kooh !

²¹ Yi moosdfi bakaadof, deguudf bakaadfin boo. Ineem raakidf ne, n niki boo nik nga de, boo onu kiyurah n fiki Kooh.

6

¹ Ini boo na pangke na Kooh tahidf po boo na ñaahee dfu ne rahsi dfu rahas baahohin Kooh nikuu barang barang.

² Laam a woyidf n Fiis ci ne :
« N jamanoonin wa,

ɲ teyid kiimin ɗa,
 ɲ mbehin mucu
 ɲ hirpid ɗa. »☆
 Jamanooni wedɗi ! Mbehin mucu wedɗi de' !

Pangkoh cin Kooh

³ Boo waadɗi ne bo' raak woayaah modaaɗi
 ɲ ini kaɗ ɲ pangkin boo, ineem wed' tah boo
 waadɗi kaɗ ali bo' ɲ in nu wa min nik ɗah.

⁴ Waaye ɲ in nu nik, boo na teebohe ne boo
 mokɗid pangkin surgaacin Kooh :

Boo bii muñ ngan miskid ci
 na tolfid ci keeh-keeh,
⁵ na lab ci boo na labse,
 na tay cin kasooci,
 na ɗuud cin boobi,
 na panguk ci miskid ci,
 na adki, na nehaadiki.

⁶ Boo na teebohee boobi boo nikoh
 na hool kin boo,
 na inhin boo,
 na mini boo min muñ seke,
 na baah kin boo,
 na niki Fuudsin Kooh nik nga boo,
 na waadahi kiyoo ki.

⁷ Boo bii teeboha
 na woo kin keeh ki,
 na hatilin Kooh,
 na kiyurah,
 wi boo tum ganaay,

ganaay songoha na naafkoha.

⁸ Boo yakdu, boo yissuutdu,
boo bii teeboha.
Boo woyu in modaaɗi, boo woyu modid,
boo bii teeboha.

Boo bii teeboha η in nu nik :
Boo ambu findi leyoh,
te boo na woye keeh.

⁹ Boo ambu findi inhassaadi,
te boo inhuud baahid.
Boo ambu findi bi na kaane,
te boo bii pes.
Boo bii torhidu,
te boo apuudi.

¹⁰ Boo ambu findi bi nebuudi,
te boo gen sumid.
Boo ambu findi ñakid,
te boo bii tah bo' laayid raak.
Boo ambu findi raakaadi ali in,
te in ci jen cuu boo.

¹¹ Du bi baah ciη boo gen Korenta, boo woyid
na du halang, boo bekid du η keeñ ciη boo.

¹² Du bengdi nga, e keeñ ciη du beng.

¹³ Mi na woye na du findi boyi na woye
na kubuuciy de, tumaat findi boo, rangsukaat
baahid !

Sabsukohaata na hoolaadi

¹⁴ Findi doopaat baahaadi minohdi baah tokid
sareet, kinaat nam baah raanaah na kosaadiici.
Ini yurah na ini yurahdi baah ye ? Wala siñaar
na ñuus min ye baah ?

15 Kiristaani na Seytaani* min kerhidoh η ye ?
Wala kosid na kosaadi min hunoh na ?

16 Kahan Kooh min ye kerhidoh na kooh ci
nikaadiici ? Laam e boo kahniη Koohi na pese
findi a woyoha an :

« Nη hey gene na ba,
η tiindee η harmban ba,
η nik Koohiη ba,
ba nik cuubiη ngo. »☆

17 Wed tah a woosa ne :
« Pulaat η dooy ba !
Sabsukohaata na ba !
Kinaat laal in hoolaadi☆
te mi η hey du taambduke.☆

18 Nη hey nike Baab nga du,
du nik kubuuciη ngo !☆ »
Hedi, yi Hed-hatil woo ineem.

7

1 Mbaa baah ciη ngo η keekoh, nik ne boo
gapuud in ceem jen dah, kon boo farsukaat usuβ
ci jen, ci nik η faan ci na liib ci, te boo mitid hool
kiη boo η nupi boo nup Kooh.

Sum kiη Pool η hayiη Tit

2 Bekaata boo η keek ciη du ! Boo tumdi ali
bo' in baahaadi, boo yahrohi ali bo', te boo
njirnidkohdi ali bo'.

* **6:15 6:15 Seytaani** : η Fiis ci ndii, gerek woo "Beliyar", wa baah
η tiik ciη Seytaani. ☆ **6:16 6:16** Lewiici 26:12; Esekiyeel 37:27
☆ **6:17 6:17** Esayi 52:11 ☆ **6:17 6:17** Esekiyeel 20:41 ☆ **6:18**
6:18 2 Samuwel 7:14

³ N woodi ineem ne η attee du tooñ, laam η woyid po yutid ne : Ali boo pesee wala boo kaan, du bii η keeñ cin boo.

⁴ Du onid to ne η woo du ini nik nga so keeh-keeh, te η nebuud nga du lool. Na miskid ci boo na pese jen, keeñin ngo soosduud, η riifid na sum.

⁵ Laam ina boo reyoh Maseduwaan poyi, boo raakdi jot idsidkoha ; boo cohid na miskid nu nik, leber η hari na neyyoh η dooy fu.

⁶ Waaye Kooh yi na dalde hel cin bi goy, daldid hel cin boo η hayin baah boo Tit.

⁷ Te wa hayin de dong haa, waaye na daldi du dalid helin de : A naandsukid boo waadi du waad to hotis, na fud cin du, na sawri du sawar η amboh ho. Ineem wed tah ho baat sum.

⁸ N inhid ne du raakeen ini misik du η fiisi η kabdohee du, waaye inwaaso ambdi so nga. Wa keeh ne inwaaso ambeen ndo nga wa η hot ne du raakid nebaadi wa du rahasa, ali nik ne wa maañdi.

⁹ Waaye diskii wa nik ndii η sumid, η sumdi η nebaadiini du raakee nga, η sum η ini nebaadiineem bek du η boysoh pesohaad ; laam nebaadiineem in baahid η fiki Kooh, kon boo degdi du ali in baahaadi.

¹⁰ Nebaadiini fu raak η waadi fu waad Kooh na bekee da η boysoh pesohaad, wi na bayee da η muc te inwaaso ambuu bo' nga. Waaye nebaadiini fu raak η waadi fu waad Adina na bekee da η kaan.

¹¹ Te nebaadiini fu raak sagu waad Kooh weem, wa in baahid η fiki Kooh. Markaat ini wa

bek nga dū : Findi dū njahlahoh kotii na findi dū na taaskohde haf dū, findi dū raakoh nebsaadi ; markaat findi dū nupoh tum in modaadi, findi dū waadoh ho hot, findi dū sawaroh η in ciη Kooh, na findi dū na kuysohe ini baahdi ! Du teebohidi η in ci jen ne dū hoolidi ngan ineem.

¹² Wi η fiisee dū kayteem, a boyi tooñ tah ho fiisa haa, te a boyi tooñu tah haa, waaye η fiisida ne sawri dū sawar nga boo, dū mina hot η fiki Kooh.

¹³ Ineem wed tah po hel ciη boo dalidi, te wa ineem dong haa sah, keeñ ciη boo namidi soos keeh-keeh η sumi Tit sum η findi dū jen dalidoh heliη de.

¹⁴ Nik ne η ndamkohidi dū η fikiice dah, η raakdi kaci nga ; laam wa hoolidi kotii ne ndamkahi boo ndamkohee dū η fiki Tit nikee keeh, findi in ci boo woyee na dū jen nikoh keeh.

¹⁵ A naandsukka kerhidi dū kerhidi de dah, waadi a waadi dū na baatke baatuk, laam dū taambduki de na edef na ci.

¹⁶ N sumidi η oolki η min dū ooluk η in ci jen.

8

Onoh ci wuu kosidi ciη Yerusalem

¹ Baah ci, boo waadi dū woo baahohi Kooh baahoh Janguucan Maseduwaan.

² Na ini ba nikee η miskidi jen, ba sumidi keeh-keeh. Te na ñaki miskidi ba ñakee jen, ba teebohidi waadi onoh keeh-keeh.

³ N minida seede, ba edohidi ini ba minee edoh, ini uupa sah te ba tuma na keeñ modidi.

⁴ Ba kiim kiim boo keeh-keeh ne ba min baah η bi na hee kabdohe baatdoh wuu kosid ci nik η Yerusalem.

⁵ η waad-waadη Kooh, ba edoh haf ba η Hedī paad, ba nammba edoh haf ba nga boo. Ineem uupid ini boo sekee nga ba.

⁶ Ineem wed tah, boo ñaahha Tit ne a dīindoh nangdohη in ci dū onoh η ndeem findi a cambohee wa, pangkin dū modid lool.

⁷ Findi dū riifoh η in ci jen, η kos, na min woo, na inah in cin Kooh, na tokduk η in nu nik, na waadohi boo yun nga dū, ndengdukohaata dāa η ini kad η onohi.

⁸ Nikdī haa ne dū joya joy tum, waaye mi na woyee dū rek findi binoobi tokdukoh, ne η hotoot ne waadī dū waad boobi, wa waadoh keeh-keeh.

⁹ Du inhid findi Hed boo Yeesu Kiristaa baahohoh boo, a yi raakee, a nikka ñakid wuu dū, ne dū min raak, sagu ñaki a ñak.

¹⁰ Wa waas ne η woo ini η liib nga, laam yukma, e dū koc nangdoh kopor baatdohoha binoobi, te a dū aduka waad tum.

¹¹ Kon dīski wa nik, dīindohaata ineem. Diindohaata na ini dū min tum, findi dū waadohee wa tum.

¹² Laam waad tum nik nga dah, Kooh teyduk, a na marke η ini fu raak, a marakdī η ini fu raakdī.

¹³ Nikdī haa ne e dū joy deguk miskid ne dū edfid binoobi, waaye boobi jen joy joy hend.

¹⁴ Woti, dū raakid po dū gaacaacdīd kon dū minid ba baatdoh η ñakin ba ; kim, dū nam ñak te wa raak ba gaacaacdīd dah, ba baatdoh dū, jaar dū jen dū hendid.

15 Wa hun na ini Fiis ci woo an : « Ba bayee juuk uupdeedi te ba bayee yissuut mitdeen. »☆

Bi Tit tuuyuud ne ba taambkoha onoha

16 Boo bii corkid Kooh η tokduki a tum η keeññ Tit wuu du. Tokdukeem wed wi a tum η keeñ cin boo.

17 A teydukid hay diskin du findi boo woyohee de wa, wa raak de sah sawrid nga keeh-keeh.

18 Boo tuuyndohid na de baah boo yi fu inah ne Janguuci jen na woye in modid nga de sagu pangkin de η Yegdohin Muci.

19 Te sah a yi Janguuci kood ne a bend boo ne boo bayee baatdohi dah. Boo heya tume yakdoha Hedfi, wa nam teeboh waadi boo waada tum.

20 Boo na tumohe daa ne ali bo' raakuu woayaah η findi boo na taambkohe baatdohi laayidi nangdohu.

21 Boo na waade tum in lakid waas, η fiki Hedfi dong haa, waaye na fiki boobi.

22 Boo namid tuuyndoh η bi na haye, baah boo yi fu inah ne boo markiskid de waas laayid η findi a tokdukoh, te waasii a uup nga sawar sagu oolki a ooluk du.

23 Ini kad η Tit, a mi na de na pangke, e boo baah pangki wuu du. Waaye baah cin boo binoobi, e Janguuci tuuy ba, e yakid Kiristaani tah ba kuruk.

24 Kon teeboot ba ne du waadid ba, du tuma dah, boobin Janguuci hey inhe ineem, wa teeboh ne wa waas, boo ndamkohee du.

9

Nj ini kad η nangdohij onohi

¹ Ini kad η baatdohi na nangdohse wuu kosid ci, wa etohdi η fiisisee ne η woo du in nga.

² Nj inhid ne du waadid ba baatdoh lool, η ndamkohid du η fiki bi Maseduwaan, η woo ba ne du bi Akaay, du yutid ne du edoh baatdoh yukma poyi. Te sawrinj du weem, yunid bi laayid.

³ Waaye η woosid bi Tit ne ndamkahi η ndamkoh du weem nikuu η barngi, te du tum po wa nik findi η woyoha.

⁴ Wa minid nik ne raakid bi Maseduwaan bi bendan ndo. Boo sang ne ba raakuu du yutid ne du edoh, mbaa oolki η ooluk du hey nike kaci nga boo, η woyisdi da du.

⁵ Wed tah, η hotta ne wa carid ne η tuuy bi Tit, ba adug ko, ba taambkoh baatdohi du gapohee edoh. Nj ineem, wa hey yute bala η hayan dah, wa nik ini du onoh na keeñ soosid.

⁶ Inhaat ne : Boyi na soke yissuut, na ngude yissuut te yi na soke laayid, na ngude laayid.

⁷ Kon yaa nu nga edohaata ini a koodkee edoh η keeñij de, inwaaso ambuu de nga, keeñij de soos nga ; Kooh waad boyi na edohe te a sum nga.

⁸ Te Kooh minid du on in baahid nu nik, du genan raak in nu du etoh dah, du raak po ca gaacaac, du min tum in baahid nu nik.

⁹ Findi Fiis ci woyoha an :
« A na payse ñakid ci laayid,
baah kinj de gen gen. » ☆

¹⁰ Kooh yi na ede sokohi tisooh, na kañam pesoha, a hey dũ name ed tisooh, a baata po baah kin dũ raak rim laayid.

¹¹ N ineem, dũ hey nike hed raak-raak n in ci jen, dũ min onoh keeh-keeh, bo' laayid corkid Kooh n in ci dũ edan boo ne boo ed ba ca.

¹² Laam edohin baatdohii, wa topdi rek n baatdoh kosid ci n etoh cin ba, waaye wa hey tahe po corkidi Kooh corkidassan uup nga laay.

¹³ Ini dũ tuman weem, wa hey teebohe findi dũ tokdukoh, te bo' laayid hey yakde Kooh n teyduki dũ teyduk taambid Yegdohin Muci kad n Kiristaani. Ba hey de name yakid n ini dũ paysoh raak-raakin dũ na keeñ soosid na ba na boofi jen.

¹⁴ Ba hey dũ kiimde Kooh, sagu waadi ba waad dũ laam ba hotid baahohi yakki Kooh baahoh dũ keeh-keeh.

¹⁵ Kooh corkidaah n onohin de raakdi hend !

10

Pool langid pangkin de

¹ Ini kad nga so mi yi Pool, ba na woye ne n nikka n fikiidu dah, mi na nike neek, n ussa dah, n kaañ. Waaye mi yii kiim dũ inii n tiikin Kiristaani yi edef te a baahha :

² N kiim dũ ne, kinaat to tah hay nga dũ na kaañ, wa woorid to ne n hey tume ineem, te boofi na liibe ne tumohaadin boo mand na win bi Adina hey hote.

³ Wa keeh ne boo bii pes n Adina, waaye boo na hiñoheedi findi bi Adina na hiñohe.

⁴ Ganaay ci boo na hiñohohe, ca pulohdi Adina, ca puloh η hatilin Kooh, ca minid yahroh tabah naafkoha nu nik, liib ci hundi na keeh,

⁵ na in nu na yakduke ne wa hondoh boobi inah Kooh dah, te boo na dege liib ci jen yaah ne ca kerhid Kiristaani.

⁶ Kad po kerhidin du na de mit dah, boo yutid ne boo deg kerhidaadi nu nik η waas.

⁷ Markaat in ci baahid ! 'Bo' nu wa woor ne a baah η Kiristaani dah, a inhaat ne boo nam baah η Kiristaani findiice !

⁸ Wa minid nik ne η yaksidkid yissuut η kikilifaaki Hedī tum nga boo, waaye η raakandi kaci nga, boo edū wa ne boo kadid du fiki, waaye ne boo yahroh du haa.

⁹ N woyid ineem laam η waadfi ne wa mand haa ne mi na tiitdukee du η fiis ci mi na kabdohee du.

¹⁰ Raakid bi na woye ne : « Fiis ci Pool na kabdohe, a na woye woo ndengid nga ca, woo bitid, waaye a hayootta dah, a na mande na boyi raakdi hatil te a mindi woo tus. »

¹¹ 'Bo' nu na woye ineem dah, a ambaat ne findi woo cin boo mand η kayit ci, boo hay dah, tumohaad cin boo mandan daa.

¹² Boo kaañdi mandtidkoh wala hendtidkoh na bi bo' nga, bi na woye ne bed haf ba, bed min pangki. Waaye ba na hendtidkohe η haf ba, ba koodde misaal η haf ba, ineem, wa inhaadi.

¹³ Ini kad nga boo nak, boo heydi yaksidke yaksiduk uupid ; boo na yaksidkohe pangki Kooh ed boo η disik ci a tuuy boo dong, po diskin du sah.

¹⁴ Boo cootukdī dīski a topid̄ boo, ini boo sasu hayid̄ po nga dū ; laam a boo koc hay po nga dū na Yegdohin̄ Muci η ini kad̄ η Kiristaani.

¹⁵ Boo heydī ndamkohe panguk̄ bo' wiiriis, mbaa, boo uupid̄. Waaye boo raakid̄ yaakaar ne kosin̄ dū baatuk̄ dah, boo hey baate angid̄ pangki η harmban̄ dū, te boo cootkandī dīski boo topdū.

¹⁶ N̄ ineem, boo hey mine kad̄ usid̄ woya Yegdohin̄ Muci η dīsik ci wa reedī, boo aasuu η dīski bo' wiiriis na pangke po boo kee ndamkoha pangkin̄ dē.

¹⁷ Fiis ci woyid̄ ne : « 'Bo' nu na yaksid̄ke dah, a yaksid̄kohaat Hedī ! »☆

¹⁸ Laam boyi na woye η haf ce ne a yi min, a yi teydfukaah haa, waaye a yi Hedī woo ne a yi min !

11

Pool na apootar ci leyoh ci

¹ Du mineen ndo muñid̄ yissuut η woo dū woo naandoha dah ! Waaye dū bii muñid̄ to sah !

² N̄ waad̄ dū waad̄ po maa fiire'ee dū fiire miskid̄, fiireeni puloh η Kooh. N̄ teydfukid̄ dū yaar yino kut, yi ngud̄ cakiim nga dū ; te η waadid̄ dū dē ed̄, a yi Kiristaani, findi cafay inhaadī yaar yi hool fec na wikohse.

³ Waaye, findi iinā ñaañohe Aawa η tumahaad̄ can̄ dē,☆ η neyyohid̄ ne liib̄ cin̄ dū nduufu po dū fad̄fukohu ambi dū amb̄ ndengid̄ η Kiristaani te wa hunnda na hool.

⁴ Bo' hay nga du, teebee du Yeesu, teeb d'alahid na findi boo woyoh du dah, du hey de teyduke. Wala bo' hay, gap du fuudis wiiriis d'alahid na Fuudsi Hoolohngaani du rahas, wala a yegdohee yegdoh wiiriis d'alahid na Yegdohin Muci du teyduk dah, du hey teyduke boyeem baahid.

⁵ N ambid ne *apootar* cin du yakak ci du na woye beem, ba uupiddi so ali in.

⁶ Ali nik ne n mindi woo, n nikdi inhaadi in cin Kooh ; te boo teebohida hoolid n in ci jen.

⁷ N ruhsid ruhsid haf fo, n meebpa du, n wirndidukdi du wi n woyee du Yegdohin Muci, wi puloh n Kooh. Ini n tum weem bakaad e ?

⁸ N bay kopor n bi Jangu wiiriis, bi teyduk ko baatdoh, ne n panguk wuu du.

⁹ Te wi n nik n diskin du, n ñakka in dah, mi na hayeedi n ali bo' n yaabdee de. Wa kad'ohée d'aa po findi baah cin boo pulohee Maseduwaan hayoh, bed ed to ini n etohe. N moosdi yaabdoh ali bo' nga du, te wa moosandi nik.

¹⁰ Findi wa wooroh ne keeh ki puloh n Kiristaani wedi nga so, wa wooroh d'aa ne ali bo' n kur cin Akaay mindi so hondoh ndamuk n ineem !

¹¹ Wa ye tah n woosa ineem ? N waaddi du waaddi e ? Kooh inhid ne n waadid du !

¹² Findi mi na tumohe, n fadandaa, laam raakid bi na waake naafkoha, waaye n onandi ba wa, po ba kee hendtidkoha na boo n yaksidki ba na yaksidke.

¹³ Boobeem, ba *apootar* leyoh, ba pangkoh ci na ñaañohohe, ba na kulba'kohe ne ba *apootar* cin Kiristaani.

14 Wa nikdī in feyohid. Seytaani sah na kulba'kohe kulba'koh malaaka leer.

15 Kon wa feyohdī ne pangkoh cin de namee kulba'koh pangkoh yurhid. Waaye η reehdohaaniη ba, ba hey wirndasse baa-haadīikiη panguk cin ba jen.

Miskid ci Apootar Pool coh na ca

16 N woyisa, ali bo' kinaat to amboh findi naandid - wala teydukāt naandohaaciη ngo, po η nam min tipuk yissuut !

17 Ini mi na hee woye wii, η woodī wa findi Hedi na woyohe, wa baah η naandohaaciη ngo, wa tipuk rek.

18 Laam raakid laayid bi na tipke η in cin Adina, mi na hee name tipuk findiiba.

19 Du bi ñaañid ci, η hotid ne du teydukid te du nebuud η boobi naandid ci !

20 Du teydukid ne ba ñaamdukohee du, ba bayee in cin du jen, ba njirñidkohee du, ba yaksidkee η dafuk du, ba tipee du pad !

21 A', mi deey, η meeddi tumoh daa. N supkida woo, waaye wa keeh ne boo tasid kaañ.

Moona in nu bo' kaañ dah, η kaañida - ee, mi na woye naandohaaciη ngo nak !

22 Ba na woye ne ba Heber e ? N nam nik Heber. Ba baah η Israayel e ? N nam baah η Israayel. Ba set cin Ibrahiima e ? N nam nik setiη de.

23 Ba pangkoh cin Kiristaani e ? - Fada η woo naandoha - ñam uup ba wa nik. Nik panguk miskid dah, ñam uupid ba nga ; nik tay η kaso dah, ñam uupid ba nga ; nik labu dah, e lab ci

η labu uup laay fuuf ! Waas laayid, η hotee η kakaan ki an.

²⁴ Ini ree waas yatuus, Yawuut ci labid to leraw cin ba ndan̄kiyaah-kaahay na yasna-nikiis (39)* cin ba,

²⁵ bi Rom labid to na ndood cin ba waas kaahay, η moosid tapsohu atoh ne η apu, waas kaahay *bato* diigid na so η cookmi, η tumid noh yino na wek yino η dooy masmin̄ cookmi.

²⁶ N̄ baab cin ngo laayid ci, η cohid na in wooraadi laayid : nupdin̄ kal ci, na ngudndukohoh ci, cum dah baah cin ngo Yawuut ci waad to tum miskid, wala bi nikdi Yawuut sah, cum dah η coh na in wooraadi η kur ci, na nduufi, na cookmi, cum dah sah e bi na woye ne ba baah na da kos na bekee da wa.

²⁷ Cum dah η pangkee d̄iska panguk uup miskoh ; η raak neeh laayid neehaadi, cum dah η aduk, cum dah η sifaduk, waas laayid η raak mb̄eh mulnguus ñamaadi ; soosi hee so ape, cum dah η ñak bekkaah.

²⁸ Laayid tasid, waaye ca tahdi so woo, dal wi na range hafin̄ ngo Kooh-nu-wiis, liibsidohi η ini kad η Janguuci jen !

²⁹ N̄ hotta boyi ndengdi η kosin̄ de dah, wa goyid to. 'Bo' bakaad̄dukoh morom ce dah, wa aay yo keeñ !

³⁰ Nik ne η joy joy tipuk dah, η tipkohan raakaadiikin̄ ngo hatil.

* **11:24 11:24** Waasin̄Musaa sangohid̄ ne bo' labu ini uup waas ndan̄kiyaah-nikiis (40). Yawuut ci sangee dal ineem, wed̄ tah ba meedeen lab̄ bo' leraw po ba ree waas ndan̄kiyaah-kaahay na yasna-nikiis, ba tufkid̄. Marka teerndin̄ Rohyidi 2:1-3.

³¹ Kooh, yi nik Koohin Yeesu Kiristaa Hedî, a nammaa nik Baabin de te a yeekaah po faw, a inhiid ne η leydi.

³² Wa η nik η Damas, goornoora nikidde buur Aretaas nga nakoheen niidu buntaacan miira wil kur-taaha jen ne a amb mbo,

³³ waaye η beku η pañe, η taambduusa η palanteeran miira, η yooruusa huntidkohid naa, η fussa de.

12

In ci haydoh Pool haa heey

¹ Nik ndii tipkee raakdi njiriñ, waaye η joyida tum. N hey woye in ci haydoh ho haa heey na ci dasdukid ci Hedî teeɓ po.

² N inhiid bo' nikid η Kiristaani. Wa tumid kiis ndanjiyaah na nikiis (14) kotii, wi Kooh bay yaareem po η Asamaana kaahaydoh. Andi a bay de na faaniη de ? N inahdi. Andi na faaniη de haa ? N inahdi, waaye Kooh inhiid.

³⁻⁴ Ee, η inhiid ne yaareem bayuud po η Aljana (N woyis ne, η inahdi andi wa nikee na faaniη de wala. Kooh dong a yi inah), te ndaam, a kerhid woo ci mindi woyu te ali bo' onuudi ne a woo ca.

⁵ N hey ndamke η ini kad η yaareem - waaye, ini kad nga so, η ndamkandi dal η ñaki η ñak hatil.

⁶ Te kat, η waakeen hotaat to dah, η heedî nike naandid, η hee woye ini raak. Waaye mi na wortuke wortuk waak hotaat to, laam η waadfi ne boobi liib nga so ini uup ini ba na hotee so habde, wala wi ba na kerhee so woye.

⁷ Waaye, ne η yaksid'kuu η haf fo η in ci feyohid' ci η teeβu, faaniη ngo βeku rup ; rupeem, wed' ini Seytaani woos ne wa laβ po, Kooh sang ne η hotsid'uk.

⁸ Waas kaahay η kiimid'a Hed'i ne a sabsoh ho na ineem.

⁹ A loffa so ne : « Baahohi η baahoh d'a doyid'. Hatilij ngo na hotke hoolid' ne fu ñak hatil d'ah. »

Kon ini uup po neβ, wed' ne η waak hotaat to η ñaki η ñak hatil, ineem wed' na hee tahe hatilij Kiristaani nik nga so.

¹⁰ Ineem wed' tah ho neβu ngaη nik ndengaad'i, η neβuusa η βas ci, na miskid' ci, na tolfid' ci, na neyyoh ci, sagu Kiristaani ; laam, η ñakka hatil d'ah, wed' mi na raakohe hatil.

Pool waad' ne bi Korenta kad' fiki η kosij ba

¹¹ N' naandtidohid', waaye e d'u βek ko nga, d'u bi joyee so meeβ. Ali nik ne η tus haa, *apootar* cin d'u yakak ci uupdi so η ali in.

¹² In ci teeboh ne η *Apootar*, ca tumuud' η harmban d'u. Ca tumuud' na min muñ keeh-keeh na firnde na keemaan na in feyohid' nu nik.

¹³ Janguuci cinooci tumdu ye d'u tumduudi wa ? Dal degi η degdi d'u ali in, mi η haf fo. Daasaat to wa !

¹⁴ N' yutid' ne η hay d'iskij d'u waasi kaa-haydoh, te η degandi d'u ali in. Mi na waakee d'u, waaye koporiη d'u haa. Kubuuci na nangdohed'i kopor wuu bi rim ba, e bi rim ba na nangdohdee ba.

¹⁵ Ini kad' nga so, η teydukid' na keeñ soosid' ne η edoh ini η raak jen, te sah η edoh haf fo

jen wuu ɗu. Waadi η waad ɗu, findi wa yakoh, hanaa, waadi ɗu waad to uupandi nga haawsuk ?

¹⁶ Du teyɗukid ne η raandi ɗu ali in. Waaye bum amb ne η lahid η ɗisik wiiriis η ñaañohha ɗu.

¹⁷ Boobi η woosee nga ɗu, η njirñidkohid ɗu taamboh η yino nga ba e ?

¹⁸ N kiimeen Tit ne a hay nga ɗu, η ambsohha de na baah boo yi hunee na de. Tit njirñidkoh ɗu njirñidkoh e ? N hot a njirñidkohdi ɗu ! Andi mi na de boo baahdi baahdi liibohaad wala ini boo na tiinde ?

¹⁹ Du liib ne ina mi na woye poyi, mi na waade hoolid haf boo η fikiidu e ? A'aa ! Boo na woye η fiki Kooh na niki boo nik η Kiristaani, te in ci boo na woyee ɗu jen, boo na woyee ɗu ca, ne ɗu kad fiki η kosi ɗu kos, ɗu bi baah cin ngo η keeñkoh.

²⁰ Laam η neyyohid ne η ree ɗiskin ɗu dah, η raakandi ɗu findi η waadoh, te ɗu namandi so hotoh findi ɗu waadoh. N neyyohid ne η raak η harmban ɗu lahtoh na siisoh, ayrukoh, nookoh, basoh, dooboh, hotsiduk na duud.

²¹ N neyyohid ne η baabin ngo na haye, Koohin ngo yissuutdis so η fikiidu, te bo' laayid fuddukoh ho, bi ris bakaad findi deɓgaan te ba eddi usub finho, na faankoh sangohuud na cakaay.

13

Ñaahoh cin Pool mirndoh

¹ Wii wed' waasi kaahaydoh ne η hey dū marke. Findi Fiis ci woyoha : « Seede kanak wala kaahay raak dāh, in nu nik minid' tufkidū. »☆

² Wi η hay kotin' ngo kanakdoh, η woyeena, te woti η nikdī nga, waaye mi yii woyisa bi bakaadee waam, na binoobi jen : N hayis dū marke dāh, η fadandī ali bo' !

³ Du na waake firndeeni Kiristaani na woyohe taamboh nga so haa e ? Nga dū, a ñakdī hatil, a na tume na hatil η harmban dū.

⁴ A daayu η kurwaana η ñak hatil, waaye a yii pes η hatilin' Kooh. Boo namid' ñak hatil η niki boo nik nga dē, waaye dū hey hote ne boo bii pes na dē taamboh η hatilin' Kooh.

⁵ Beesaat haf dū baahid' po dū inah andi dū bii η kosi ; waakaat firndeeni η haf dū. Wa woorid' dū ne Yeesu Kiristaa yii nga dū e ? Wa dāleen ineem dāh, beesī dū bees haf dū heen teebohe ne dū jallaadi.

⁶ Waaye η oolkid' ne dū hey hote firndeeni ne boo nikdī jalla'aadi.

⁷ Boo na kiime Kooh ne dū tumuu ali in baahaadi ; wa nikdī haa ne boo na waade teeboh ne boo *Apootar* baahid'. Waaye boo na kiime Kooh ne dū tumee ini baah. Ini uup po neβ wed' ne η etohdī bees hatilin' ki'apootar kin' ngo.

⁸ Laam boo raakdī hatil hiñohoha keeh ki ; hatilin' boo, wa hiñohoha wuu keeh ki dong.

⁹ Boo ñak hatil te dū raak hatil dāh, boo hey neβse nga, waaye ini boo na kiime Kooh wed' ne dū nik bo' mitid'.

¹⁰ Wed tah po η kabdohee dū fiisii η nikaadiikin ngo nga ; ne kad po η nik nga dah, wa etohuu ne η tum nga dū tumohaad ndengid η kikilifaaki Hedī ed to. A ed to wa yahrohoha kosiη dū haa, waaye kadfohaa wa fiki.

Askohi

¹¹ Ini mirndoh, baah ciη ngo, sumaat, habdissaat pesohaadin dū, ñaahtidohaata, kerhidohaata, pesaat η jam, te Kooh yi riif na waadfoh na jam hey nike na dū.

¹² Kañdohaata η harmban dū, dū morgidkohee, wa hun na keeñ hoolid. Bo'-Kooh ci nik ndii jen ba dīi kañid dū.

¹³ Baahohin Yeesu Kiristaa Hedī na waadī Kooh waad dū na ambsukohi boo raak η Fuudsi Hoolohngaani nikaat na dū jen !

Saafi-Saafi Portions of the Holy Bible in the Saafi-Saafi language of Senegal

copyright © 2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Saafi-Saafi)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-06-28

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 28 Jun 2025 from source files dated 28 Jun 2025

5dd07cb3-0e14-5a60-9187-8f031f060239